

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж4 232/24
14.5.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Станиславе Митровић и Снежане Марјановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Теодора Марић, адвокат из Београда, Радована Симића Циге бр. 4, против туженог “Music Star Production” д.о.о. из Београда, Палмира Тољатија бр. 5/3, ради утврђења, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П4 190/22 од 11.9.2023. године, исправљене решењем Вишег суда у Београду П4 190/22 од 17.6.2024. године, у седници већа одржаној дана 14.5.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П4 190/22 од 11.9.2023. године, исправљена решењем Вишег суда у Београду П4 190/22 од 17.6.2024. године.

Образложење

Побијаном пресудом исправљеном решењем од 17.6.2024. године, усвојен је тужбени захтев тужиоца па је утврђено да тужилац има право на накнаду од емитовања и ремитовања фонограма, јавног саопштавања фонограма и јавног саопштавања фонограма који се емитују у односу на фонограм извођача ... - ... и то “...” и “...”. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 695.300,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке па до исплате.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу побијајући је у целисти, из свих законских разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/2011 са каснијим изменама и допунама), апелациони суд је оценио да жалба туженог није основана.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 09.12.2001. године закључен је између ББ и ВВ са једне стране и ГГ са друге стране ауторски уговор чији је циљ регулисање међусобних односа поводом преноса свих ауторских права у целини на ауторским музичким делима који су предмет тог уговора на стицаоца ауторских права ради њиховог снимања, умножавња, издавања на фонограмима и/или видеограмима и осталих видова њиховог искоришћавања и то на музичким делима- текстови за музику коју ће интерпретирати стицалац како вокални солиста "...", да је аутор дужан да стицаоцу преда ауторска дела ради њиховог снимања на ЦД мастеру, са подацима о дужини трајања и осталим релевантним подацима о музичким делима, а стицалац ауторског права стиче искључиво право својине на ЦД мастеру са интерпретираним ауторским музичким делима са свим правима која из тога произилазе и припадају му сва права произвођача фонограма и видеограма за иста музичка дела у складу са Законом о ауторском и сродним правима. Овим уговором се искључиво уступају сва ауторска имовинска права и то: право на снимање ауторског дела на све врсте постојећих и будућих носача слике и звука (фонограма и видеограма), умножавање снимака ауторских дела у било ком виду или облику, стављање у промет снимака ауторских дела, давање у закуп снимака ауторских дела, емитовање снимака ауторских дела на свим радио и телевизијским станицама, интернету и свим средствима за пернос слике и звука, права на све друге облике искоришћавања ауторских музичких дела која су предмет овог уговора, а стицалац ова права може пренети на треће лице. Даном 9.12.2001. године закључен је уговор између ДД и ГГ за ауторско дело – песму "...", којим су пренета права на музичким делима - музика и аранжман за музику коју ће интерпретирати стицалац као вокални солиста "...", и ауторски уговор од 9.12.2001. године између ЂЂ и ГГ за ауторско дело – песму "...", којим су пренета права на музичким делима - текст за музику коју ће интерпретирати стицалац као вокални солиста "...", а оба уговора су у преосталом делу исте садржине као и претходни уговор.

Уговором који је закључен између ГГ и туженог дана 10.12.2001. године, предвиђено је да интерпретатор уз накнаду уступа, односно пренести на туженог искључиво право искоришћавања интерпретација музичких дела "...", "...", и "...", у циљу издавања фонограма и/или видеограма на којима се налазе снимљене интерпретације интерпретатора, да се интерпретатор обавезује да преда снимљене интерпретације на ЦД мастеру, са потпуним и тачним подацима о свим ауторима и осталим учесницима у стварању музичких дела, а овде тужени стиче искључиво право својине на ЦД мастеру са интерпретираним музичким делима, те ће снимљене интерпретације умножити на аудио касете и компакт дискове и умножене снимке ставити у промет. Уговором који је закључен између ГГ и туженог дана 10.12.2001. године, предвиђено је да аутор и носилац ауторских права преноси на овде туженог искључиво право искоришћавања ауторских дела "...", "...", и "...", да је дужан да стицаоцу преда снимљена ауторска дела на ЦД мастеру, са потпуним и тачним подацима о свим ауторима и осталим учесницима у стварању музичких дела, дужини трајања и осталим релевантним подацима, а стицалац ауторског права стиче искључиво право својине на ЦД мастеру са интерпретираним ауторским музичким делима са свим правима која из тога произилазе и припадају му сва права произвођача фонограма и видеограма за иста музичка дела у складу са Законом о ауторском и сродним правима, те да ће тужени снимљена ауторска музичка дела умножити на аудио касете и компакт дискове и умножене снимке ставити у промет и продавати на уобичајен начин. Овим

уговором се искључиво уступају сва ауторска и имовинска права и то: право на снимање ауторског дела на све врсте постојећих носача слике и звука (фонограма и видеограма), умножавање снимака ауторских дела у било ком виду или облику, стављање у промет снимака ауторских дела, давање у закуп снимака ауторских дела, емитовање снимака ауторских дела на свим радио и телевизијским станицама, интернету и свим будућим средствима за пренос слике и звука, права на све друге облике искоришћавања ауторских музичких дела које су предмет овог уговора.

ЕЕ и ЖЖ су датим изјавама од 26.07.2012. године потврдили да је овде тужилац у својој личној организацији и својим личним средствима начинио прво снимање звука у форми фонограма, односно да је произвођач првог фонограма у коме се налази интерпретација ГГ - ... и то “...” и “...”. Дана 06.11.2011. године закључен је уговор о регулисању међусобних односа између АА и ГГ по основу производње првог фонограма у коме се налази интерпретација интерпретатора, потписника овог уговора, те да интерпретатор у члану 3 уговора изјављује да је овде тужилац у својој личној организацији и својим личним средствима сачинио фонограме који су предмет уговора између којих су и “...” и “...”. Тужилац је лично, као физичко лице направио предметне фонограме јер је лично организовао снимање тих фонограма и сносио све трошкове који су били потребни за сачињавање тих фонограма.

Полазећи од овако правилно утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је правилно закључио да тужиоцу припада право на накнаду од емитовања и реемитовања фонограма, јавног саопштавања и јавног саопштавања фонограма који се емитују у односу на фонограме извођача ГГ-... и то “...” и “...” применом чланова 7 став 3, 124, 125 и 127 Закона о ауторском и сродним правима са изменама и допунама закона из 2011. године (члан 45). Ово имајући у виду да је тужилац произвођач предметних фонограма “...” и “...” сходно одредби члана 125 Закона о ауторском и сродним правима, с обзиром да је у његовом студију, његовим средствима и у његовој организацији направљен фонограм, те је он лице које сноси одговорност за прво снимање звука, односно низа звукова а без утицаја је на права тужиоца као произвођача фонограма то што је ауторским уговором од 10.12.2001. године ГГ пренео на овде туженог права произвођача фонограма за ауторско дело “...” и “...” имајући у виду да суду није пружен доказ да је та права овде тужилац пренео на овде туженог.

Неосновано се жалбеним наводима указује да првостепени суд није утврдио када су предметни фонограми настали. Ово имајући у виду да из неспорних навода странака произлази да су исти настали 2001. године, како је то тужилац навео у тужби а тужени није спорио, односно потврдио у одговору на тужбу, па се сходно одредби члана 230 став 1 ЗПП ради о чињеницама које се не доказују.

Супротно жалбеним наводима, с обзиром на време сачињавања снимака, време настанка фонограма, те како су настали пре ступања на снагу Закона о ауторском и сродним правима (“Службени гласник РС”, бр.104/2009), релевантна је одредба члана 45 самосталних чланова Закона о изменама и допунама Закона о ауторском и сродним правима објављеног у “Сл. гласнику РС”, бр. 99/2011. Овом одредбом је предвиђено да се Закон о ауторском и сродним правима примењује на фонограме произвођача фонограма и на њима снимљене интерпретације ако од бележења, односно првог издања или објављивања до дана ступања на снагу овог закона није протекло 50 година,

с тим што се почетак рока одређује у складу са чланом 147 став 8 овог закона. То подразумева да рок почиње тећи 1. јануара године која непосредно следи за годином у којој се десио догађај релевантан за почетак рока (бележење, објављивање, издавање). С обзиром да је закон ступио на снагу 24.12.2009. године произлази да се у конкретном случају примењују одредбе Закона о ауторском и сродним правима (“Службени гласник РС”, бр.104/2009...29/16). Чланом 124 наведеног закона дефинисан је појам “фонограма” (снимак звука, односно низа звукова на носачу звука) појам “снимка звука” (фиксирање звукова на носач са којег се они могу слушати, умножити или саопштити путем неког уређаја) те осим што је чланом 125 закона дефинисано ко се сматра произвођачем фонограма, (сматра се физичко или правно лице у чијој је организацији и чијим је средствима фонограм начињен) и које сноси одговорност за прво снимање звука односно низа звукова), законом је дефинисана и садржина права. Чланом 126 закона регулисана су искључива права произвођача фонограма, а чланом 127 Закона регулисана су права на накнаду произвођача издатог фонограма за конкретне облике искоришћавања.

Из наведених одредаба произлази да је фонограм снимак звука, односно да је то фиксирање звукова на носач са којег се они могу слушати, умножити или саопштити путем неког уређаја. Фонограм је дакле прво фиксирање звука, односно низа звукова на носач звука, а произвођач је физичко или правно лице у чијој организацији и чијим средствима је фонограм сачињен и који сноси одговорност за прво снимање звука односно низа звукова. Права произвођача фонограма обухватају две врсте права. Једну групу права чине искључива права да произвођач фонограма другоме дозволи или забрани умножавање свог фонограма у било ком облику и на било који начин и стављање у промет тако умножених примерака фонограма, давања у закуп примерака фонограма и интерактивног чињења доступним јавности жичним и бежичним путем свог фонограма у смислу члана 30 тог закона.

Наведена искључива права односе се на фонограм дефинисан чланом 124 закона, тачније односе се на први снимак звука, низа звукова на носачу звука. Када дође до умножавања фонограма у било ком облику и на било који начин и стављања у промет, тада су исцрпљена искључива права произвођача фонограма, али произвођач фонограма стиче имовинско право у складу са овим законом, с тим што је услов за стицање имовинског права да је фонограм издат у смислу члана 7 став 3 Закона о ауторском и сродним правима (имајући у виду да приликом тумачења одредаба чланова 126 и 127 које се односе на право произвођача фонограма и садржину имовинских права, треба поћи од аналогне примене одредаба које се односе на ауторско право). Тада произвођач издатог фонограма има право на наканду за емитовање и реемитовање фонограма, јавно саопштавање фонограма и јавно саопштавање фонограма који се емитују и ова накнада у смислу члана 127 Закона о ауторском и сродним правима остварује се искључиво преко колективне организације на начин који је прописан овим законом. Произвођач фонограма своја имовинска права може пренети на друго лице и у том случају стицалац права произвођача фонограма у потпуности је изједначен са произвођачем фонограма.

Правилно закључује првостепени суд да како према наведеним законским одредбама произвођач фонограма може бити физичко или правно лице, да би се тужилац могао сматрати произвођачем фонограма и с тим у вези имао право на накнаду

за емитовање и реемитовање и јавно саопштавање фонограма мора да пружи доказе да је он као физичко лице организовао и својим личним средствима начинио фонограм, те да као такав сноси одговорност за прво снимање звука, односно низа звукова. У конкретном случају утврђено је да је тужилац произвођач предметних фонограма “...” и “...” у смислу члана 125 Закона о ауторском и сродним правима јер су у његовом студију, његовим средствима и у његовој организацији начињени фонограми, те је он лице које сноси одговорност за прво снимање звука односно низа звукова. Првостепени суд је ову чињеницу утврдио из страначког исказа тужиоца, саслушаних сведока ЕЕ и ЖЖ, а што је потврђено и уговором о регулисању међусобних односа закљученим дана 16.11.2011. године између тужиоца и ГГ по основу производње првог фонограма, којим је ГГ потврдио да је тужилац у својој личној организацији својим личним средствима сачинио фонограме “...” и “...”.

Код свега наведеног, правилно је првостепени суд закључио да тужилац као произвођач фонограма у складу са чланом 127 Закона о ауторском и сродним правима има право на накнаду од емитовања и реемитовања фонограма, јавног саопштавања фонограма и јавног саопштавања фонограма који се емитују, у односу на фонограме извођача ГГ - ... и то “...” и “...”.

Неосновано се наводима у жалби туженог указује да је побијана пресуда заснована на битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 у вези члана 8 ЗПП а на тај начин и на погрешно утврђено чињенично стање, тврдњом да првостепени суд није правилно ценио исказе саслушаних сведока ЕЕ и ЖЖ. Овим наводима не доводи се у сумњу правилност и потпуност утврђеног чињеничног стања и законитост и правилност побијане пресуде која је заснована на савесној и брижљивој оцени сваког изведеног доказа засебно (па и исказа ових сведока) и свих доказа заједно у смислу одредбе члана 8 Закона о парничном поступку, о чему су у пресуди дати јасни и правилни разлози, које у потпуности прихвата и другостепени суд.

Правилно је првостепени суд прихватио страначки исказ тужиоца и исказе сведока ЕЕ и ЖЖ из којих је утврђено да је овде тужилац лично организовао снимање спорних фонограма и сносио апсолутно све трошкове који су били потребни за сачињавање тих фонограма, јер су исти дати на јасан и уверљив начин, у међусобној сагласности као и са писаним доказима у списима предмета. То што је сведок ЕЕ истакао да не зна ко има право произвођача фонограма, супротно жалбеним наводима, не доводи у сумњу његов исказ јер је реч о правном питању које се решава у овом поступку, а наводи жалбе да сведок ЖЖ не може бити поуздан сведок јер се не зна шта је радио у студију тужиоца, већ само да је његов пријатељ више од 20 година, не могу се прихватити, имајући у виду да је овај сведок потврдио да је тужилац направио снимке песме “...”, “...” и “...”, те је навео да су сви снимци завршени у студију тужиоца “...” (где је и он извесно време био запослен) и да је након тога тужено привредно друштво чији је власник ЗЗ издало плочу. То што је сведок поменуо ... да јој је предао новац за рад на спорним фонограмима а да ... са овим нема никакве везе, на шта жалба указује, није од утицаја, имајући у виду да се сведок изјашњавао и о песми “...” поред ове две предметне песме. Првостепени суд није прихватио исказ сведока ИИ у делу у коме је навео да је тужено привредно друштво имало закључен уговор са тужиоцем према коме је могао неограничено да користи предметне фонограме јер је у супротности са исказом тужиоца коме је суд поклатио веру, а није поткрепљен ни

писаним доказима о тој чињеници (нити произлази да је такав доказ достављен у поступку који се водио пред ОФПС).

Правилно је првостепени суд оценио да је исказ сведока ГГ илеравантан за одлучивање у овој правној ствари јер је изјавио да се не сећа било чега у вези предмета спора, па супротно жалбеном указивању на то што је исти оспорио веродостојност уговора од 16.11.2011. године због чега овај уговор не може бити правни основ за утврђивање било ког права тужиоца, то не може имати утицаја на одлуку у овом спору, код чињенице да је уговор који је закључен између тужиоца и овог сведока на снази и није оспорен у неком поступку, па се овакав његов исказ не би ни могао разматрати као претходно питање у погледу веродостојности уговора имајући у виду да ГГ који је друга уговорна страна из тог уговора, није странка у овом поступку. Супротно жалбеним наводима, како је сведок ГГ навео да колико се сећа тужилац је од стране туженог плаћен за песме, то је правилно првостепени суд оценио његов исказ.

Жалбом се указује да је тужилац у свом исказу навео да није знао да тужени располаже предметним фонограмима што је нетачно с обзиром да су исти издати 2001. године (одмах након закључења уговора са ГГ тужени је издао албум на коме се налазе означени фонограми), односно 15 година пре подношења тужбе и да су туженом уредно предати у посед носачи звука на којима су се налазили предметни фонограми (ГГ му је на основу уговора предао снимљена дела на ЦД мастеру) што је и сам тужилац потврдио у свом исказу.

Ови наводи су оцењени неоснованим имајући у виду да је тужилац у страначком исказу потврдио да је предао ГГ предметне фонограме како би он могао да пева јер другачије то не би било изводљиво, а да је тек касније сазнао да је издавач тужени, те навео да никада није пренео никаква права на фонограмима ни на једно лице па ни на интерпретатора. Поред тога, изјаснио се да је тек 2005. године сазнао за постојање фонограма и до тада није имао таквих сазнања о том појму, па је нова организација која је формирана ради заштите права власника фонограма почела да наплаћује емитовање и ремитовање фонограма као и јавно саопштавање фонограма, а он је тек касније одлучио да заштити своја права на фонограмима.

Жалбом се указује да је Законом о ауторском и сродном праву који се примењује у конкретном случају предвиђено да једино аутор и интерпретатор имају право другоме дозволити да изврши бележење (снимање) ауторског дела -интерпретације које право је могуће искључиво стећи на основу писаног уговора, а тужилац у току поступка није доставио уговор закључен са ауторима и интерпретатором на основу кога му је било дозвољено да изврши сачињавање фонограма. Ови наводи су оцењени неоснованим имајући у виду да је то ствар односа тужиоца и аутора дела и интерпретатора а поред тога уговором од 2011. године потврђено је да је интерпретатор дозволио тужиоцу да се изврши сачињавање фонограма.

Имајући у виду све наведено, неоснованим су оцењени и жалбени наводи туженог да првостепени суд није поступио по налозима из решења овога суда Гж4 34/22 од 14.04.2022. године којима се указује и на релативно битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 у вези члана 398 став 2 ЗПП, јер је првостепени суд у свему поступио по овим налозима, с обзиром да је дао јасне разлоге

о одлучним чињеницама и правилно ценио садржину свих исправа као и ауторски уговор ГГ и туженог из 2001. године. Поред тога, интерпретаторским уговором који је ГГ закључио са туженим 2001. године извршено је уступање права искоришћавања интерпретација а не права произвођача фонограма из цитираних одредаба Закона о ауторском и сродним правима, које интерпретатор нема.

Неосновано се жалбом указује да право на убирање накнаде од коришћења фонограма није искључиво право, те да се исто остварује искључиво преко ОФПС из чега произилази да је првостепени суд ову тужбу требало да обади. Тужилац је сходно Правилнику о пријави фонограма и решавању спорних и дуплираних фонограма упућен од стране Организације произвођача фонограма Србије да утврђивање и заштиту својих права оствари у судском поступку, имајући у виду да предметни фонограми имају статус спорних зато што су прво пријављени од стране туженог и који у том статусу остају док се питање права на фонограмима не реши договором подносилаца пријава или у судском поступку, који је, у случају да договор не буде постигнут, дужно да покрене лице које је касније пријавило фонограм, па је суд надлежан за утврђење траженог права сходно члановима 123-127 Закона о ауторском и сродним правима.

Осталим наводима жалбе не доводи се у сумњу правилност и законитост побијане одлуке због чега иако цењени нису посебно образлагани на основу овлашћења другостепеног суда из члана 382 ЗПП.

Потврђена је и одлука о трошковима поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153 и 154 ЗПП, сходно АТ и ТТ, имајући у виду успех тужиоца у поступку, па су супротни жалбени наводи којима се указује на сразмеран успех странака у спору оцењени неоснованим. Правилно је првостепени суд обрачун извршио на основу тарифног броја 14 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката у Републици Србији којим је прописано је да за састављање тужбе, противтужбе и других поднесака којима се покреће парнични поступак, у писменом или електронском облику, у непроцењивим предметима, адвокату припада награда према врсти поступка независно од означене вредности спора и то, између осталих, у споровима о ауторском и сродним правима, о праву на жиг, модел и о осталим правима интелектуалне својине, осим у процењивим имовинским захтевима из ових односа. Имајући у виду наведено, предмет ове тужбе јесте спор непроцењиве вредности, због чега су неоснованим оцењени супротни наводи жалбе. На досуђени износ трошкова тужиоцу припада законска затезна камата од наступања услова за извршење одлуке до исплате према одредбама чланова 277 став 1 и 324 став 1 Закона о облигационим односима.

Са свега изнетог, на основу члана 390 и 401 тачка 2 ЗПП одлучено је као у изреци ове пресуде.

Председницећа-судија
Јелена Стојилковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић